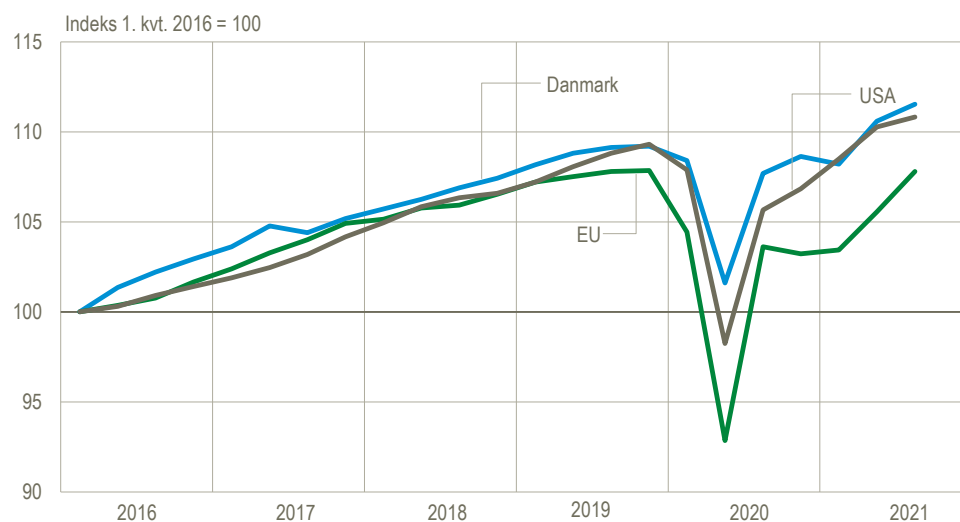

BNP Sæsonkorrigeret	Beskæftigelse Sæsonkorrigeret
+0,9 %	+1,6 %
2. kv. 2021 - 3. kv. 2021	2. kv. 2021 - 3. kv. 2021
www.statistikbanken.dk/nkn1	www.statistikbanken.dk/nkn1

Fremgang i BNP på 0,9 pct. i tredje kvartal

En pæn fremgang i privatforbruget bidrog betydeligt til den opgjorte fremgang i bruttonationalproduktet (BNP) på 0,9 pct. under den fortsatte genåbning i tredje kvartal, når der er korrigeret for prisudvikling og sæsonbevægelser. BNP er nu 2,1 pct. højere end i fjerde kvartal 2019 før coronakrisen, hvilket tegner et billede af en robust genopretning af dansk økonomi – også set i internationalt perspektiv. Samtidig med den stigende økonomiske aktivitet steg beskæftigelsen med 1,6 pct. i tredje kvartal. Væksten i BNP ligger noget under de 2,0 pct. som *BNP-indikatoren* pegede på. Det viser, at det er ekstra svært at opgøre BNP og i særlig grad BNP-indikatoren under COVID-19-pandemien. Det skyldes i høj grad, at kilder og metoder er behæftet med større usikkerhed end normalt. Det er derfor vanskeligere end vanligt at opstille et robust helhedsbillede af økonomien. Af samme grund vurderes præcisionen at være mindre end ønsket. Siden offentliggørelsen af BNP-indikatoren er der inddraget nye datakilder især til opstilling af en forsyningsbalance for dansk økonomi i tredje kvartal. Det har bl.a. medvirket til ændrede skøn for produktion og forbrug i produktion særligt for de tjenesteydende erhverv. Se mere nedenfor under *Særlige forhold*.

BNP i Danmark, EU og USA, kædede værdier, sæsonkorrigeret

Anm: Usikkerheden på den danske BNP-vækst kan generelt vurderes til $\pm 0,5$ procentpoint, baseret på hidtidige erfaringer. Pga. COVID-19 er usikkerheden større i 2020 og 2021. Se mere under *Særlige forhold*.

Kilde: www.statistikbanken.dk/nkn1, *Bureau of Economic Analysis* og *Eurostat*, senest opdateret 30. november 2021

COVID-19 og international økonomi

Med en BNP-vækst for EU på 2,1 pct. var der også fremgang at spore internationalt i tredje kvartal. Stigningen i EU er godt trukket op af solid vækst i de største europæiske økonomier. Væksten i Tyskland, Spanien, Frankrig og Italien var således på 1,8 pct., 2,0 pct., 3,0 pct. og 2,6 pct. i tredje kvartal. Samlet set er væksten for årets første tre kvartaler i EU på 5,1 pct. i forhold til samme periode sidste år. I USA steg BNP med 0,5 pct. i tredje kvartal, mens væksten for årets tre første kvartaler var 5,7 pct. i forhold til samme periode sidste år. Danmarks BNP steg med 4,0 pct. i årets

første tre kvartaler i forhold til samme periode året før. Den lavere årsvækst for Danmark skal ses i lyset af, at dansk økonomi blev mindre hårdt ramt under coronakrisen i 2020. Således ligger dansk økonomi nu som nævnt 2,1 over førkriseniveauet i fjerde kvartal 2019, mens USA's økonomi ligger 1,4 pct. over, og BNP for EU-27 (uden Storbritannien) ligger 0,2 pct. lavere end før krisen.

Fremgang i danskernes privatforbrug

I årets tredje kvartal steg privatforbruget med 2,1 pct. og bidrager dermed betydeligt til fremgangen i BNP. Fremgangen kan spores inden for beklædning, underholdning, rejser samt andre tjenesteydelser, mens bilsalget faldt med 8,9 pct. Faldet i bilsalget skal ses i lyset af den store stigning i andet kvartal og udfordringer med leverancer. I årets tre første kvartaler er privatforbruget vokset med 4,3 pct. i forhold til samme periode sidste år. Det offentlige forbrug faldt med 2,5 pct. i tredje kvartal. Faldet skal ses i sammenhæng med nedtrapningen af COVID-19 relaterede aktiviteter.

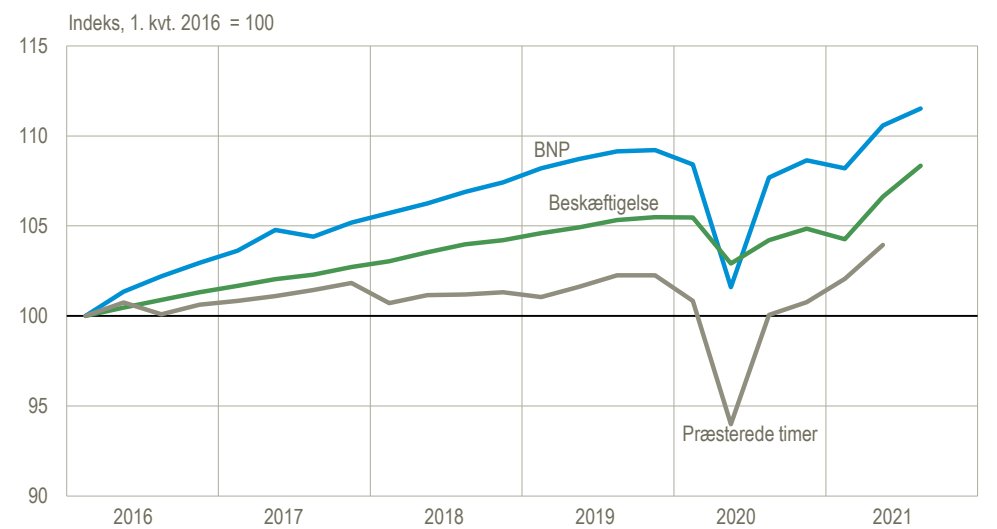
Lille stigning i investeringer

De faste bruttoinvesteringer steg med 0,2 pct. i tredje kvartal, pænt trukket op af fremgang i boliginvesteringer på 3,6 pct. Tilbagegang i transportmiddelinvesteringer har medvirket til et fald for maskiner og transportmidler samlet set på 2,6 pct. Ses der på årets tre første kvartaler i forhold til samme periode sidste år, steg de faste bruttoinvesteringer med 8,6 pct.

Faldende udenrigshandel

Både import og eksport havde tilbagegang i årets tredje kvartal. Eksporten faldt med 0,5 pct. Her gik vareeksporten tilbage med 1,9 pct., mens eksport af tjenester gik frem med 2,2 pct. Der var også tilbagegang at spore i importen på 0,7 pct. Her gik importen af både varer og tjenester tilbage med hhv. 0,2 og 1,5 pct. I årets tre første kvartaler er eksport og import steget med hhv. 3,3 pct. og 5,7 pct. i forhold til samme periode sidste år.

BNP (kædede værdier) og beskæftigede personer, sæsonkorrigeret

Anm.: Usikkerheden på BNP-væksten kan generelt vurderes til $\pm 0,5$ procentpoint, baseret på hidtidige erfaringer.

Pga. COVID-19 er usikkerheden større i 2020 og 2021. Se mere under *Særlige forhold*.

Kilde: www.statistikbanken.dk/nkn1

Stigning i beskæftigelsen

Beskæftigelsen steg med 1,6 pct. i tredje kvartal, hvilket svarer til en stigning på 49.000 personer. I forhold til førkriseniveauet er beskæftigelsen steget med 2,7 pct. siden fjerde kvartal 2019 svarende til 82.000 personer. I denne udgave af nationalregnskabet publiceres der ikke tal for præstede timer grundet øget usikkerhed i datakilden. Det forventes, at der foreligger tal for præstede timer til den reviderede beregning af nationalregnskabet i december – se mere under *Særlige forhold*.

	2021					
	3. kv.	3. kv.	1.-3. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.
	Løbende priser	Sæsonkorrigeret realvækst				
		Årlig vækst ¹	Kvartalsvis vækst			
	mia. kr.	pct.				
Bruttonationalprodukt (BNP)	626,2	3,6	4,0	-0,4	2,2	0,9
Import af varer og tjenester	323,6	4,7	5,7	-1,9	2,7	-0,7
Import af varer	200,9	8,7	11,4	4,4	1,3	-0,2
Import af tjenester	122,6	-1,5	-2,9	-11,4	5,3	-1,5
Forsyning i alt	949,7	3,9	4,5	-0,9	2,4	0,3
Eksport af varer og tjenester	366,6	2,3	3,3	4,3	-1,4	-0,5
Eksport af varer	214,3	7,5	10,3	6,6	0,9	-1,9
Eksport af tjenester	152,3	-5,8	-7,4	0,8	-5,4	2,2
Privatforbrug	283,9	5,1	4,2	-4,6	6,9	2,1
Husholdningernes forbrugsudgifter	275,5	5,1	4,3	-4,7	7,0	2,1
Køb af køretøjer	10,3	-19,2	1,2	-15,1	6,1	-8,9
Andre varer	114,3	6,2	8,8	-1,3	4,8	-1,0
Tjenester i alt inkl. turisme	150,8	6,5	1,0	-6,4	9,0	5,7
Tjenester i alt	154,2	6,1	-0,2	-5,7	5,6	6,8
Turistindtægter (-)	13,3	20,0	-16,9	-2,4	-32,0	43,5
Turistudgifter (+)	9,9	30,2	6,2	-17,9	45,2	8,3
NPISH forbrugsudgifter ²	8,4	4,1	1,4	-1,3	1,8	2,9
Offentlige forbrugsudgifter	147,4	3,4	4,8	-0,5	1,2	-2,5
Bruttoinvesteringer	151,8	6,7	8,1	-4,6	4,8	2,2
Faste bruttoinvesteringer	136,8	7,2	8,6	-4,3	3,0	0,2
Boliger	35,7	9,4	10,5	3,2	-2,3	3,6
Andet byggeri og anlæg	36,0	2,3	7,0	-0,2	0,4	-0,4
Maskiner, transportmidler mv.	33,0	13,4	16,5	0,6	8,0	-2,6
Intellektuelle rettigheder	32,1	4,0	0,9	-18,7	6,4	0,3
Lagerforøgelser mv. ³	15,0	-0,4	0,0	-0,1	0,4	0,5
Lagerforøgelser ³	14,4	-0,4	0,0	-0,1	0,4	0,5
Nettoansk. af værdigenstande ³	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Endelig indenlandsk anvendelse	583,1	5,0	5,3	-3,5	4,8	0,9
Endelig anvendelse i alt ⁴	949,7	4,0	4,6	-0,7	2,5	0,4
Beskæftigelse ⁵ i alt (1.000 personer)	3113	4,0	2,1	-0,6	2,3	1,6

¹ Vækst i forhold til tilsvarende periode året før.

² Nonprofit-institutioner rettet mod husholdninger.

³ Bidrag til BNP-væksten.

⁴ Sæsonkorrigeret realvækst i *endelig anvendelse i alt* kan afvige fra *forsyning i alt* pga. indirekte sæsonkorrektion – se mere om metode og resultater i notatet [Det sæsonkorrigerede BNP \(pdf\)](#).

⁵ Beskæftigelse i nationalregnskabet inkluderer personer, som er midlertidigt fraværende fra arbejde pga. fx orlov, strejke mv.

Kilde: www.statistikbanken.dk/nkn1.

Særlige forhold ved denne offentliggørelse

Første offentliggørelse af nationalregnskabet for tredje kvartal 2021

Dette er den første offentliggørelse af nationalregnskabet for tredje kvartal 2021. For første og andet kvartal er nationalregnskabet genberegnet med de mest opdaterede kilder, og det betyder, at BNP-væksten er uændret i første kvartal men revideret ned i andet kvartal med 0,6 procentpoint. Revisionerne skyldes primært nye oplysninger for 2021 vedrørende [bygge og anlæg](#), [betalingsbalance og udenrigshandel](#), [industriens og engroshandlens lagre](#), offentlig forvaltning og service samt producentprisindeks for søtransport. Der er ikke foretaget revisioner i de ikke-sæsonkorrigerede tal før 2021. De nye tal for første og andet kvartal 2021 kan dog give ny information til vurderingen af sæsonmønstret og vil normalt føre til mindre revisioner i de sæsonkorrigerede tal, som revideres tilbage til 2019. Den seneste offentliggørelse af nationalregnskabet er [Nationalregnskab 2. kv. 2021, revideret](#).

Læs mere om revisioner i BNP-væksten i notatet [Revisioner af det kvartalsvise nationalregnskab \(pdf\)](#).

Forskellen mellem BNP-indikatoren og denne offentliggørelse.

Ved beregningen af [BNP-indikatoren](#) anvendes kun information om produktionssiden i økonomien. I perioder med stabil økonomisk udvikling vil dette være en udmærket indikator. Ved opgørelsen af nationalregnskabet, som i indeværende offentliggørelse konfronteres produktionssiden med anvendelsessiden (eksport, forbrug, investeringer mv.) af økonomien. Det giver dels et bedre fagligt grundlag for de mange vurderinger mv., der skal udføres, men det sikrer også, via afstemning, at den beregnede produktion stemmer med den beregnede anvendelse. I en periode, hvor mange sammenhænge i økonomien er udfordret af COVID-19-pandemien, kan det ikke undgå også at påvirke resultaternes robusthed. I denne beregning har produktionssiden af økonomien vist en større fremgang end anvendelsessiden. Dette kan skyldes mange ting, fx brugen af foreløbige kilder, fremskrivninger eller antagelser, som er nødvendige at gøre i mangel på bedre information. I forhold til [BNP-indikatoren](#) er der fx revideret på beregningen af forbrug i produktion. Beregningen af forbrug i produktion tager udgangspunkt (i mangel på bedre information) i viden om forbrug i produktion i tidligere kvartaler og baserer sig på en antagelse om en fast omkostningsstruktur i virksomhederne på brancheniveau. Som i tidligere kvartaler, hvor COVID-19-pandemien har påvirket økonomien kraftigt, har det også været nødvendigt med ekstraordinære tilpasninger af omkostningsstrukturene for at opnå balance mellem produktion og anvendelse.

Usikkerhed i opgørelsen af *Firmaernes køb og salg*

Opgørelsen af [Firmaernes køb og salg september 2021](#) er behæftet med større usikkerhed på bl.a. serviceerhverv samt bygge og anlæg ved denne udgivelse. Dette skyldes, at der i de første foreløbige kvartalsvise nationalregnskabsberegninger anvendes en version af [Firmaernes køb og salg](#), hvor der er foretaget flere imputationer for køb og salg. Dette skyldes, at der kun indberettes moms kvartalsvist eller halvårligt for en større andel af virksomhederne. Ved udgivelsen af *Nationalregnskab 3. kv. 2021 revideret* 23. december vil der blive anvendt en version af *Firmaernes køb og salg*, hvor imputationerne for kvartalsindberetterne er erstattet af faktiske indberetninger. Læs mere om den øgede usikkerhed i [Firmaernes køb og salg september 2021](#).

Offentligt forbrug

Oplysninger om det offentlige forbrug er baseret på foreløbige regnskabsoplysninger fra stat, regioner og kommuner. For årets tre kvartaler er realvæksten i det offentlige forbrug baseret på udviklingen i omkostningerne korrigeret for løn- og prisudvikling (inputmetoden), da der endnu ikke findes oplysninger om mængden af de leverede ydelser for det offentlige individuelle forbrug (outputmetoden). Der er dog aktuelt en øget usikkerhed knyttet til at benytte inputmetoden til at beregne den offentlige realvækst som følge af den gradvise normalisering efter de særlige omstændigheder i 2020 med nedlukning, opbygning af særlig COVID-19-kapacitet i sundhedsvæsenet mv.

Øget usikkerhed i sæsonkorrektionen

Der må forventes øget usikkerhed på sæsonkorrektionen i forbindelse med COVID-19. Det skyldes, at beregningerne af de seneste sæsonkorrigerede værdier for de enkelte detaljerede serier er delvist baseret på fremskrivninger af den observerede serie, og derfor vil pludselige ændringer i seriens forløb (outliere) føre til en øget usikkerhed. Outliere detekteres og behandles automatisk i standardanvendelse af sæsonkorrektionsprogrammet JDemetra+ med X13-metoden.

Foreløbigt estimat for landbrug

Den vegetabiliske produktion i landbruget, som hovedsageligt består af korn, beror stadig på et tidligt estimat for 2021. Præcise opgørelser indarbejdes i forbindelse med udgivelse af [Landbruget bruttofaktorkomst](#), der forventes i maj 2022.

COVID-19 hjælpepakker

De forskellige støtteordninger, der er vedtaget i forbindelse med COVID-19, fylder beløbsmæssigt meget, men vurderes generelt ikke at påvirke den direkte opgørelse af BNP. Læs mere herom og andre forhold i forbindelse med COVID-19 i arbejds-papirer på www.dst.dk/knr.

Udenrigshandel og betalingsbalance

Der er indarbejdet nye tal for udenrigshandel og betalingsbalance på baggrund af opgørelsen af betalingsbalancen – offentliggjort 9. november i [Betalingsbalance og udenrigshandel november 2021](#).

Beskæftigelse, præsterede timer og løn

Opgørelsen af beskæftigelse og løn er baseret på en foreløbig, intern beregning af [Arbejdstidsregnskabet](#) for tredje kvartal 2021. De præsterede timer har i den foreløbige og interne beregning af [Arbejdstidsregnskabet](#) vist en øget usikkerhed, og derfor offentliggøres de ikke i indeværende version af nationalregnskabet. Der vil blive indarbejdet tal for præsterede timer i den reviderede beregning af nationalregnskabet 23. december baseret på [Arbejdstidsregnskabet 3. kv. 2021](#), der offentliggøres 15. december.

Mere information: Se mere detaljerede kvartalsvise oplysninger på www.dst.dk/stattabel/1929 i Statistikbanken. Se en oversigt over planlagte offentliggørelser på www.dst.dk/knr. Se mere om konjunkturindikatorer og de nyeste nøgletal på www.dst.dk/konjunkturdata.

Kilder og metoder: Det kvartalsvise nationalregnskab udarbejdes på grundlag af stort set al konjunkturstatistik, der beskriver delområder inden for økonomi og beskæftigelse. Ved at kombinere disse statistikker med nationalregnskabssystemets begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige oplysninger til et samlet billede. Læs mere i [statistikdokumentationen](#). Læs også en uddybende dokumentation af kilder og metoder på www.dst.dk/knr.

Næste offentliggørelse: *Nationalregnskab, 3. kv. 2021 revideret* udkommer 23. december 2021.

Henvendelse: Jonas Dan Petersen, tlf. 39 17 38 65, jop@dst.dk
Sabawon Ghazi, tlf. 39 17 35 45, sgh@dst.dk